

SPRAWOZDANIE PRZEDSTAWICIELA POLSKI
z 24 Sesji Regionalnego Komitetu Koordynacyjnego
Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO ds. Europy
w dniach 20 - 23 września 2004
w Bratysławie (Słowacja)

Informacje na temat przedstawicieli Polski na ww. Sesję	
Imię i nazwisko /stanowisko:	Marzena Wódka Naczelnik Wydziału Współpracy Międzynarodowej
Instytucja/komórka organizacyjna:	Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
Numer telefonu: + 48 22 623 29 02	Numer faksu: + 48 22 629 51 95
Adres poczty elektronicznej:	integracja@ijhar-s.gov.pl , kodeks@ijhar-s.gov.pl , mwodka@ijhar-s.gov.pl
Imię i nazwisko /stanowisko:	Sylwia Ośmak Specjalista w Dep. Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku
Instytucja/komórka organizacyjna:	Główny Inspektorat Sanitarny
Numer telefonu: + 48 22 536 13 16	Numer faksu: + 48 22 635 61 94
Adres poczty elektronicznej:	s.osmak@gis.gov.pl
Imię i nazwisko /stanowisko:	Albert Jurek Specjalista w Dep. Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii
Instytucja/komórka organizacyjna:	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Numer telefonu: + 48 22 623 22 66	Numer faksu: + 48 22 629 51 95
Adres poczty elektronicznej:	albert.jurek@minrol.gov.pl

OTWARCIE

Sesja została zorganizowana w Bratysławie na uprzejme zaproszenie rządu Republiki Słowacji. Uczestników przywitał Minister Rolnictwa Słowacji pan Zsolt Simon podkreślając wagę bezpieczeństwa żywności na szczeblu krajowym jak i międzynarodowym oraz rolę CCEURO dla państw regionu w koordynacji i współpracy państw Europy.

Sesji Regionalnego Komitetu Koordynacyjnego KKŻ ds. Europy (CCEURO) przewodniczył pan dr Milan Erban (Słowacja), którego wspierał Koordynator Regionu pan dr Milan Kovac (Słowacja).

W sesji udział wzięło 84 delegatów z 31 państw członkowskich, 1 organizacji członkowskiej, 3 państw o statusie obserwatora oraz 3 organizacji międzynarodowych. Pełna lista uczestników zawarta jest w aneksie I do raportu z sesji.

1. PRZYJĘCIE AGENDY SPOTKANIA

Komitet przyjął agendę spotkania zaproponowaną w dok. CX/EURO 04/1.

Przedstawiciel Wspólnoty Europejskiej, w związku z przystąpieniem Wspólnoty do KKŻ oraz holenderskiej prezydencji w UE, wyjaśnił obecny mechanizm decyzyjny wynikający z akcesji. Zaprezentowano szczegółową agendę z przypisanymi kompetencjami Wspólnoty i Państw Członkowskich UE w odniesieniu do poszczególnych punktów agendy sesji CCEURO (CRD1 - *conference room document*). W imieniu państw członkowskich UE głos zabierała podczas sesji Holandia.

2. SPRAWY WYNIKAJĄCE Z PRAC KOMISJI KODESKU ŻYWNOŚCIOWEGO FAO/WHO I JEJ KOMITETÓW

Przegląd Regionalnych Komitetów Koordynacyjnych

Zgodnie z decyzją KKŻ do wszystkich państw członkowskich został wysłany list okólny CL 2004/30-EURO „Przegląd Regionalnych Komitetów Koordynacyjnych” z prośbą o komentarze na poniższe tematy :

- Rola Regionalnych Komitetów Koordynacyjnych w przyszłych zadaniach Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO,
- Członkostwo w Regionalnych Komitetach Koordynacyjnych z uwzględnieniem ich położenia geograficznego,
- Określenie kompetencji Regionalnych Komitetów Koordynacyjnych w Podręczniku Procedur, biorąc pod uwagę zasadność opracowywania kodeksowych norm regionalnych,
- Efektywność Regionalnych Komitetów Koordynacyjnych w odniesieniu do udziału państw członkowskich, miejsca spotkania i częstotliwości,
- Role Regionalnych Koordynatorów pełniących funkcje przewodniczących Regionalnych Komitetów i członków Komitetu Wykonawczego wybieranych w oparciu o położenie geograficzne.

Delegacja Holandii w imieniu państw członkowskich UE zaprezentowała stanowisko (CRD.2) zawierające propozycje wzmocnienia roli CCERUO.

Wiele delegacji wyrażało swe poparcie dla dalszych prac CCEURO i wzmocnienia jego funkcji i znaczenia dla identyfikacji potrzeb regionu i promocji współpracy między państwami w regionie.

Delegacje podkreślały potrzebę budowania jasnych skoordynowanych stanowisk na tematy będące przedmiotem kodeksowych dyskusji, aby wzmocnić znaczenie poglądów regionu w świecie.

Zauważono, iż w ramach koordynacyjnych komitetów kodeksowych państwa samodzielnie podejmują decyzje do którego regionu geograficznego chcą przynależeć.

Komitet zdecydował poprzeć kontynuację prac CCEURO i przekazać KKŻ następujące komentarze:

- rola CCEURO jest niezbędna do osiągnięcia celów KKŻ, zwłaszcza w ramach definiowania potrzeb regionu;
- CCEURO pomaga w komunikacji i koordynacji działań państw w regionie;
- Kodeksowe normy regionalne nie są opracowywane w regionie, lecz jeśli byłaby taka potrzeba musi być ona jasno przedstawiona;
- rola CCEURO jest bardzo istotna w zakresie poszerzania i ułatwiania udziału w pracach kodeksowych, zwłaszcza dla państw w okresie przejściowym;
- obecny system spotkań CCEURO, w cyklu co dwa lata, wydaje się właściwy i powinien zostać utrzymany ze względów praktycznych i trudności finansowych niektórych państw regionu, które mogłyby się pojawić przy corocznych spotkaniach CCEURO;
- rola koordynatora regionu i członków CCEURO wymaga dalszych rozważań;
- jednym z głównych celów CCEURO powinno być dostarczanie niezbędnych informacji i wspieranie Regionalnego Koordynatora w ramach jego właściwego przygotowania do uczestnictwa w CCEURO.

Przedstawiciel WHO zauważył, iż powinno się rozważyć możliwość tłumaczenia prac kodeksowych na język rosyjski w celu ułatwienia udziału rosyjskojęzycznych państw w sesji oraz poprawy komunikacji w regionie.

Kodeks Etyki dla Międzynarodowego Handlu Żywnością

Przedstawiciel Wspólnoty Europejskiej odwołując się do stanowiska zaprezentowanego w CRD. 5, wyraził pogląd, iż kodeks ten nie powinien duplikować wymagań wynikających z Porozumień WTO lub istniejących już kodeksów praktyki, ale powinien skupić się na aspektach, których nie poruszano jeszcze w tego rodzaju dokumentach. Głównym celem kodeksu powinno być zapewnienie właściwej ochrony państwom rozwijającym się, które jeszcze nie mają własnej legislacji żywnościowej lub nie zorganizowały sprawnego systemu kontroli importowanej żywności, aby uniknąć napływu do tych państw żywności niebezpiecznej nie spełniającej międzynarodowych norm. Zaproponowano włączyć do preambuły nowy paragraf, zmienić istniejących paragraf 6.2 oraz usunąć paragraf 6.3.

Komitet poparł zaproponowane zmiany.

Antimicrobial Resistance (AR)

Komitet został poinformowany o wspólnych WHO/FAO/OIE¹ warsztatach na ww. temat.

Przedstawiciel Wspólnoty Europejskiej odwołując się do dyskusji w ramach Komitetu KKŻ ds. Zasad Ogólnych (CCGP), wyraził pogląd, iż jest mało prawdopodobne - w świetle opozycji którą zaprezentowały głównie państwa rozwijające się podczas 27 sesji Komisji Kodeksu Żywnościowego - aby powstała wspólna Grupa Problemowa Codex/OIE do

¹ World Organization for Animal Health

przyjęcia norm wypracowanych przez inne organizacje międzynarodowe jako normy kodeksowe.

Zaproponowano, aby Komisja nie rezygnowała ze współpracy OIE, ale spróbowała kwestie AR skierować do swoich istniejących Komitetów i ciał pomocniczych. Podkreślono konieczność wzięcia pod uwagę, w ramach szacowania ryzyka, czynników związanych z medycyną kliniczną.

Inne sprawy

Propozycja projektu zasad roboczych do analizy ryzyka na potrzeby bezpieczeństwa żywności - delegacja Holandii w imieniu państw członkowskich zaprezentowała stanowisko w ww. sprawie. Zasady analizy ryzyka do stosowania przez poszczególne państwa powinny być wypracowane, CCGP powinno kontynuować prace w tym zakresie, a sekcja dot. zarządzania ryzykiem powinna być uwzględniona, aby analiza ryzyka przyjęła pełną strukturę, ww. zasady powinny uwzględniać możliwość zastosowania tzw. środków tymczasowych, kiedy to w przypadku braku naukowych danych nie jest możliwa kompletna analiza ryzyka.

Stanowisko to zostało poparte przez delegacje Szwajcarii i Norwegii oraz zaakceptowane przez Komitet.

Traceability/product tracing - delegacja Holandii w imieniu państw członkowskich zaprezentowała stanowisko w ww. sprawie. *Traceability/product tracing* jest ważnym narzędziem, które może być stosowane szeroko w kontroli żywności i systemach certyfikacji w różnym celu i zakresie. Komitet KKŻ ds. Kontroli Importu Żywności i Systemów Certyfikacji (CCFICS) pracując nad dokumentem powinien wziąć pod uwagę prace Grupy Roboczej ISO TC 34.

Przypomniano, iż na poprzedniej sesji CCEURO stwierdzono, że *traceability/product tracing* może mieć zastosowanie nie tylko w zakresie bezpieczeństwa żywności, ale także w innych ważnych dziedzinach np.: potwierdzaniu autentyczności produktów - oba te aspekty są istotne z punktu widzenia prac kodeksowych.

Komitet zauważył, iż tekst listu okólnego CL 2004/6-CCFICS nie oddaje prawidłowo stanowiska CCEURO zaprezentowanego na jego 23 sesji w powyższej sprawie.

3. DZIAŁALNOŚĆ FAO I WHO UZUPEŁNIAJĄCA PRACĘ KOMISJI KODEKSU ŻYWNOŚCIOWEGO

Przedstawiciele FAO i WHO szeroko zaprezentowali działania organizacji z zakresu doradztwa naukowego, szkoleń i seminariów z zakresu bezpieczeństwa i jakości żywności na świecie i w Europie.

Poinformowano o postępach w tworzeniu przewodnika FAO/WHO dotyczącego zastosowania HACCP w mniej rozwiniętych przedsiębiorstwach przez elektroniczną grupę dyskusyjną, zbliżającym się Drugim Globalnym Forum dotyczącego przepisów bezpieczeństwa żywności w Bangkoku (Tajlandia, 12-14 października br.), nowej globalnej inicjatywie "the Standards and Trade Development Facility" (STDF) mającej na celu zachęcenie do współpracy pomiędzy organizacjami zaangażowanymi w techniczne wsparcie swoich państw członkowskich (partnerami tej inicjatywy są FAO, WHO, /WTO, OIE i Bank Światowy), kolejnej inicjatywie ułatwiającej komunikację na temat zagadnień bezpieczeństwa - International Food Safety Network -INFOSAN. Delegaci otrzymali projekt publikacji materiałów szkoleniowych FAO/WHO "Training package on Food Safety Risk Analysis, a Manual on Improving Participation in the Work of Codex". Poinformowano, że kolejna publikacja pt. "Evaluating Capacity Building for Food Control" jest w przygotowaniu.

"Guidelines on Prudent Use of Antimicrobials" przygotowany przez FAO będzie dostępny w pierwszej połowie 2005 r.

KOMPATYBILNOŚĆ FORMATÓW RAPORTÓW DANYCH STOSOWANYCH PRZEZ JEDNOSTKI FAO/WHO ZAJMUJĄCE SIĘ ANALIZĄ RYZYKA I INSTYTUCJE EUROPEJSKIEJ

FAO, WHO oraz Wspólnota Europejska przygotowały wspólny dokument dyskusyjny (CX/EURO 04/3-Add.1) w ww. sprawie.

Przedstawiciel FAO wskazał na brak spójności w stosowanych obecnie formatach raportów danych na potrzeby analizy ryzyka.

Podkreślono potrzebę współdziałania wszystkich instytucji (międzynarodowych np. GEMS/Food, europejskich włączając EFSA) ukierunkowanego na ujednoczenie danych i usprawnienie istniejących systemów zbierania danych dot. bezpieczeństwa żywności.

Delegacja Wspólnoty Europejskiej wskazała na konieczność kontroli jakości generowanych danych.

Delegacja Szwajcarii poparła inicjatywę prac w kierunku zapewnienia harmonizacji raportowania danych na szczeblu regionu.

4. PRAWO ŻYWNOŚCIOWE I KONTROLA ŻYWNOŚCI W REGIONIE

Aktualizacja informacji na temat krajowych przepisów żywnościowych, systemów kontroli żywności, punktów kontaktowych KKŻ FAO/WHO i krajowych komitetów kodeksowych.

Państwa członkowskie CCEURO są zobowiązane przekazywać regularnie informacje na temat zmian w ww. zakresie.

W dokumencie CX/EURO 04/4 oraz 04/4-Add.1 zostały ujęte informacje przekazane przez Austrię, Wspólnotę Europejską, Finlandię, Niemcy, Polskę, Wielką Brytanię i Estonię, Irlandię, Litwę, Łotwę, Szwecję.

Słowacja i Turcja przygotowały ww. informacje w formie CRD i zaprezentowały je krótko podczas sesji. Ponadto inne delegacje uzupełniły informacje o aktualnej sytuacji w ich krajach.

5. UCZESTNICTWO KONSUMENTÓW W PRACACH KODEKSOWYCH.

W dokumencie CX/EURO 04/5 i 04/5-Add.1 delegacje (Wspólnota Europejska, Finlandia, Wielka Brytania, Estonia, Irlandia, Litwa, Łotwa, Estonia i Szwecja) przekazały pisemne informacje na ww. temat.

Inne delegacje poinformowały Komitet o systemie angażowania przedstawicieli organizacji konsumenckich w proces opiniowania dokumentów i bezpośrednie uczestnictwo w sesjach kodeksowych. Podkreślono problemy finansowe organizacji, które nie mogą pozwolić sobie na częste uczestnictwo w sesjach.

Consumers International przygotował w formie CDR.6 wyniki przeprowadzonej ankiety wśród krajowych organizacji konsumenckich na temat udziału w pracach kodeksowych. W ankiecie uczestniczyły również organizacje konsumenckie z Polski – dokument dostępny w Punkcie Kontaktowym KKŻ.

6. NOMINACJE KOORDYNATORA REGIONU

Funkcję Koordynatora Regionu w latach 2000-2004 pełniła Słowacja. Zgodnie z zasadą VIII.4(b) funkcję tą można pełnić tylko przez dwie kolejne kadencje. W związku z koniecznością wyboru nowego kraju goszczącego rozpatrywana była kwestia przejścia tej funkcji przez inne państwo.

Komitet poinformował o trzech zgłoszonych kandydaturach wg kolejności zgłoszeń: Litwa, Polska i Szwajcaria.

Polska po ostatnim spotkaniu koordynacyjnym Grupy Roboczej Rady UE ds. Codex Alimentarius w Brukseli (2 września br.) i informacji, iż Litwa jako pierwsza wyraziła chęć przejścia roli po Słowacji, w oficjalnym liście pana Andrzeja Kowalskiego, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi poinformowała Sekretariat KKŻ, iż jest gotowa pełnić rolę Koordynatora po Litwie.

Podczas nieoficjalnych rozmów (podczas sesji) w gronie trzech kandydatów na Koordynatora Regionu, prezydencji holenderskiej, obecnego Koordynatora Regionu oraz Sekretariatu KKŻ okazało się, że Litwa chce jedynie gościć Komitet ds. Europy, a nie jest gotowa podjąć się roli Koordynatora Regionu. Dlatego w świetle wcześniejszych deklaracji Litwy zaproponowano, aby Szwajcaria podjęła się tej roli, a Litwa mogła aktywnie włączyć się w prace kodeksowe poprzez zorganizowanie sesji CCEURO w Wilnie.

Delegacja Szwajcarii na sesji oficjalnie zadeklarowała, że jeśli zostanie wybrana na koordynatora jest gotowa na współpracę z Litwą w celu zorganizowania sesji CCEURO w Wilnie.

Przedstawiciel Litwy podziękował za propozycję Szwajcarii i zapewnił o chęci goszczenia CCEURO w swoim kraju.

Polska poparła zaproponowane rozwiązanie zapewniając jednocześnie o chęci przejścia roli Koordynatora w kolejnym terminie po Szwajcarii.

Komitet zaakceptował Szwajcarię jako Koordynatora Regionu Europy, dziękując jednocześnie Słowacji za dotychczasową pracę i panu Milanowi Kovaczowi za pełnienie roli Koordynatora i duże zaangażowanie i promocję CCEURO wśród państw regionu.

Zaproponowane rozwiązanie problemu nowego Koordynatora spotkało się z dużym uznaniem, a pomysł angażowania państw mniej aktywnych (Litwa) i bliskiej współpracy z bardziej doświadczonymi w ramach prac kodeksowych państwami (Szwajcaria) - szczególnie w świetle prawdopodobnego wzrostu znaczenia Koordynatorów Regionu w Komitecie Wykonawczym KKŻ - zyskał poparcie.

7. INNE SPRAWY

Delegacja Holandii zwróciła uwagę Komitetu na CRD.10 zawierający podsumowanie kodeksowego seminarium zorganizowanego w przeddzień sesji przy współpracy z rządem Słowacji.

Seminarium było zainicjowane i sfinansowane przez rząd Królestwa Niderlandów w nawiązaniu do holenderskiej prezydencji w ramach UE.

Ze strony polskiej w seminarium udział wzięli pani Sylwia Ośmak z Głównego Inspektoratu Sanitarnego i pan Albert Jurek z Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przedstawiciele FAO i WHO podkreślili fakt, iż seminarium było wyjątkową okazją do wymiany informacji na temat kodeksu żywnościowego, zachęcenia do szerszego uczestnictwa w pracach KKŻ i wyrazili nadzieję na kontynuację tego rodzaju przedsięwzięć w przyszłości w powiązaniu z następną sesją CCEURO.

Po zapoznaniu się z rezultatami seminarium Komitet przyjął następujące uzgodnienia:

- państwa regionu Europy, które nie są jeszcze członkami KKŻ powinny rozważyć możliwość członkostwa dla obustronnych korzyści Kodeksu i tych państw;
- państwa członkowskie KKŻ powinny zidentyfikować potrzeby dotyczące szkoleń i technicznego wsparcia związanego z bezpieczeństwem i jakością żywności, skontaktować się z Regionalnym Przedstawicielem WHO i FAO, aby odnaleźć sposób na zaspokojenie ich potrzeb;
- w celu najlepszego wykorzystania dostępnych środków i uniknięcia duplikacji działań międzynarodowe, regionalne i krajowe jednostki organizujące szkolenia i wsparcie techniczne w celu poprawy bezpieczeństwa i jakości żywności oraz promocji dobrych praktyk w handlu międzynarodowym powinny intensywniej koordynować swoje działania;
- Sekretariat KKŻ jest poproszony o wyjaśnienie możliwości dostarczenia tekstów kodeksowych i ogólnych informacji na temat kodeksu na CD-ROM'ach;
- Koordynator dla Regionu Europy powinien rozważyć możliwość zorganizowania, w porozumieniu z FAO i WHO, kolejne seminarium kodeksowe na wybrany, bardziej szczegółowy temat, przed kolejną sesją CCEURO.

8. DATA I MIEJSCE NASTĘPNEJ SESJI

Tymczasowo ustalono, iż kolejna sesja CCEURO zostanie zorganizowana w Wilnie w drugiej połowie 2006 roku. Konkretna data zostanie ustalona po konsultacjach między państwem goszczącym a Koordynatorem Regionu i Sekretariatem KKŻ oraz zostanie przedstawiona do zaakceptowania przez Komisję Kodeksu Żywnościowego.

Przygotowała: Marzena Wódka